

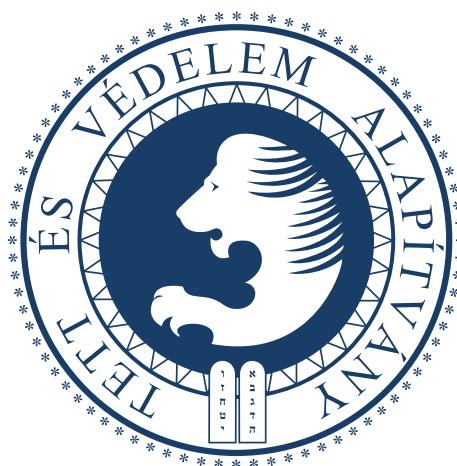
ANTISZEMITA
GYŰLÖLET-BŰNCSELEKMÉNYEK
ÉS INCIDENSEK

HAVI ÖSSZEFOGLALÓ

2017. SZEPTEMBER

BRÜSSEL INTÉZET

TARTALOMJEGYZÉK

Vezetői összefoglaló	5
A Tett és Védelem Alapítvány	6
Brüsszel Intézet	6
A jelentésről	7
Módszertan	8
Antiszemita gyűlöletcselekmények – 2017. szeptember	11
További antiszemita gyűlöletcselekmények	13
Közösségi hírek, reakciók	14
Hivatalos és civil reakciók	15
Hírek és vélemények a magyarországi antiszemitizmusról	16
Egyéb hírek	18
A Tett és Védelem Alapítvány hivatalos eljárásban kezdeményezett ügyei	21
A hónap krónikája	22
Kapcsolat és támogatás	23
Felhasznált irodalom	24
Impresszum	26

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az antiszemitizmus elleni küzdelem egyik legfontosabb feltétele a helyzet pontos ismerete, az antiszemitizmus valódi elterjedtségének vizsgálata. A Tett és Védelem Alapítvány egyik célja éppen a kérdést övező ismerethiány felszámolása. Ennek eszköze többek között a folyamatos és szakmailag megalapozott közéleti monitoringtevékenység, mivel a tényleges információk összegyűjtése, elemzése nélkül nem lehet valós védelmet biztosítani a közösség számára. A monitoring eredményét az Alapítvány havi rendszerességgel közzéteszi.

A jelentés kétféle cselekménnyel foglalkozik: az antiszemita gyűlölet-bűncselekményekkel, illetve a gyűlölet motiválta incidensekkel. A jelentés ezt a kettőt összefoglalóan gyűlöletcselekményeknek nevezi. Mindkettő esetében fontos kritérium, hogy azok elkövetésekor azonosítható az antiszemita motiváció. Míg azonban az előbbieket a büntetőjog szerint bűncselekményeknek minősülnek, az utóbbiak ezt a szintet nem érik el. A teljes kép felrajzolásához azonban

mindkét típusú cselekmény dokumentálására szükség van.

Az antiszemita gyűlöletcselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. Az események regisztrálásán kívül fontos azok különböző jellemzőinek számbavétele is. A dokumentálás során ezért egyrészt rögzítjük a cselekmények helyszínére, elkövetőjére, célpontjára, következményeire vonatkozó adatokat. Másrészt különböző cselekménytípusokat is megkülönböztetünk.

A Tett és Védelem Alapítvány szeptemberi monitoringtevékenysége során egy antiszemita gyűlöletcselekményt rögzítettünk. A római-parti mobilgátról zajló vitában a Római-partért Egyesület a holokauszt relativizálására alkalmas, közéleti személyiségeket (vélt) zsidósággal támadó kijelentéseket tett. Nyilvános Facebook-felületekünkön a mobilgátról ellenző közéleti személyiségek fotómontázsra fűlő azt írták, hogy „Zsidó értelmiségiek egy csoportja, Gettóba akarja zárni a római parton lévőket!”

A További antiszemita gyűlöletcselekmények fejezetbe ebben a hónapban két hír került. A Ripost című bulvárlap arról számolt be, hogy újságírói jelen voltak a Jobbik siófoki, zárt frakcióülésén. A cikk állítása szerint az újságírók a rendezvényen antiszemita, kirekesztő kijelentéseket hallottak. A másik regisztrált cselekmény egy bejelentés nyomán került azonosításra: Alapítványunk figyelmét egy állampolgár arra hívta fel, hogy egy gazdagréti buszmezgálló burkolatára valaki a „Pusztulj rohadt zsidó Soros!” feliratot fűjt fel.

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY

Az antiszemitizmus jelensége nem új keletű Magyarországon. A korábban tapasztalt gyűlöletbeszéd azonban egyre jobban eluralkodik a közéletben. A helyzetet súlyosbítja, hogy a nyíltan antiszemita, rasszista nézeteket való Jobbiknak negyvenhárom országgyűlési képviselője van, így az antiszemita gyűlöletbeszéd a parlamentben, valamint szervezett rendezvényeken is sokkal inkább megjelenik. Ezek a tényezők hívták életre a Tett és Védelem Alapítványt. A Tett és Védelem Alapítvány a hazai jogrendszer által biztosított civil szerveződési lehetőségek közül az alapítványi formát választotta; bejegyzése 2012 novemberében történt meg. Az Alapítvány a romló minőségű közbeszéd, a kirekesztés, az antiszemitizmus táptalaját adó ismerethiány, valamint az atrocitások és a törvényszegések el-

leni erélytelen jogi fellépéssel szemben kíván új alternatívát nyújtani.

ÖSSZEFOGÁS

A Tett és Védelem Alapítvány bejegyzett civil szervezet. Az Alapítvány munkájában közreműködők között vannak a status quo/chabád EMIH, a reform irányzatú Szim-Salom vezető személyiségei és az irányzatoktól független, de a társadalom elismert tagjaiként számon tartott emblemikus személyiségek egyaránt. Az Alapítvány kurátorai megjelenítik a Magyarországon működő legfontosabb zsidó vallási és kulturális irányzatokat és így szimbolikusan is kifejezik, hogy az antiszemitizmus elleni fellépés mindannyiunk közös ügye.

BRÜSSZEL INTÉZET

Az antiszemita gyűlöletcselekmények monitorozását a **Tett és Védelem Alapítvány** által életre hívott **Brüsszel Intézet**, az **Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ)** által kidolgozott és javasolt módszerek alapján végzi. Az Intézet, a monitoringmunka során, az antiszemita jelenségeket különböző, standardizált források által nyújtott információk alapján rögzíti és elemzi. Az incidenseket hét különböző kategóriába soroló monitoringmunka forrásai többek között: az Intézet saját Kutatási és Incidenskövetési Csoportjának forrásai, a sajtóban és a közmédiában fellelhető információk, valamint a kormányzati szervekkel kötött megállapodás keretében lehetőség nyílik a bírósági, a bünyügyi és egyéb államigazgatási területek adatbázisaiban fellelhető releváns adatok felhasználására is. Az

Intézet létrehozta és üzemelteti az **+36 510 0000** számon elérhető **FORRÓDRÓT**-ot, melyen antiszemita és zsidóellenes megnyilvánulások bejelentésére nyílik lehetőség.

A **Brüsszel Intézet** kutatási terve a havi rendszeres monitoringjelentések közzétételén túl magába foglalja egy átfogó, a zsidóságot érintő, kvalitatív és kvantitatív módszereket is alkalmazó kutatást, valamint az egész társadalomra kiterjedő felmérést az antiszemitizmus jelenlegi helyzetével kapcsolatban. A program részét képezi továbbá egy olyan differenciált képzési program kialakítása, mely az állami ügyintézés különböző szintjei és szereplői számára biztosít felkészítést a rasszista és antiszemita jelenségekkel kapcsolatos fellépésről, eljárásokról iskolai és továbbképzés-rendszerű tananyagok formájában.

A JELENTÉSRŐL

A magyarországi antiszemitizmus megítélése, kezelése sokszor rendkívül szélsőséges. Egyrészt hallani olyan hangokat, amelyek lekicsinylik az ilyen cselekmények, megnyilvánulások súlyát. Az is előfordulhat azonban, hogy egy-egy kirívó eset kapcsán az a kép alakul ki, hogy ezek az esetek elárasztják a közéletet. A tényleges helyzet megismerése a valós problémák kezelésének elengedhetetlen feltétele, ezért a Tett és Védelem Alapítvány feladatának tekinti, hogy pontos és minél teljesebb képet adjon a magyarországi antiszemitizmus mértékéről. Ennek egyik eszköze az antiszemita gyűlölet-bűncselekmények és incidensek¹ monitorozása. Ennek eredményét az Alapítvány havi rendszerességgel teszi közzé. A havi beszámolókon kívül minden évben részletesebb elemzéseket is magába foglaló összefoglaló jelentést készít az adott évben elkövetett cselekményekről.

A gyűlölet-bűncselekmények elleni küzdelem kiemelt fontossággal bír, mivel ezek eltérnek más bűncselekménytípusoktól. Ezek a bűncselekmények egyfajta üzenetnek tekinthetők, így túlmutatnak magán a cselekedeten. Ez a többletjelentés a társadalom különböző szinterein manifesztálódik: az egyén, a megtámadott csoport és végül az egész társadalom szintjén. Az áldozatok pszichológiailag, érzelmileg nagyobb traumát élhetnek át. Ennek a cselekménytípusnak nagy hatása van arra a csoportra nézve is, amelyhez a megtámadott egyén tartozik. Ezen cselekmények áldozatai sokszor felcserélhetőek, mivel számtalan esetben a támadás nem egy bizonyos személyre irányul, hanem bárkire, aki az adott éppen megtámadott csoport tagja. Éppen ezért ezen csoport tagjai érzelmileg szintén involválódnak, illetve attól félhetnek, hogy a jövőben ők maguk is ilyen előítélet motiválta bűncselekmény célpontjaivá válhatnak. Ez különösen igaz azokra a csoportokra, melyek hosszú idő óta ki vannak téve ennek.

Annak hosszas bizonyítása pedig szükséges, hogy a zsidóság ebbe a körbe tartozik. Ezek a cselekmények sértik azt a normát, miszerint a társadalom tagjai egyenlők. Egyrésztől felbátorítja az elkövetőket vagy akár másokat, hogy a jövőben hasonló cselekményeket kövessen el, másrésztől pedig az ilyen esetek nem megfelelő kezelése az egész társadalomra nézve is súlyos következményekkel járhat. (Levin és McDevitt 1999, 92-93; OSCE/ODIHR 2009a, 19-21; OSCE/ODIHR 2009b, 17-18; Perry 2001, 10)

Általánosságban elmondható, hogy kevesebb gyűlöletcselekményt jelentenek, illetve dokumentálnak, mint amennyi valójában megtörténik. Az áldozatok sokszor nem jelentik ezeket a rendőrségnek. Ennek több oka lehet. Egyrészt sokan nem bíznak abban, hogy a hatóságok megfelelően kezelik ezeket az eseteket, akár a felkészületlenség, akár előítéletesség okán. Bizonyosan sok áldozat van, aki nem ismeri a vonatkozó jogszabályokat. Az áldozatok érezhetnek szegényt is vagy tarthatnak attól, hogy védett tulajdonságuk kiderül. Az alulminősítés is sok esetben előfordul, vagyis a hivatalos szervek nem állapítják meg a gyűlölet motivációt. Éppen a civil szervezetek azok, akik segíthetnek ezen problémák orvoslásában. Különösen hasznos lehet az állami szervekkel – például rendőrséggel, ügyészséggel – való együttműködés.² A civil szervezetek által készített jelentések alkalmasak lehetnek arra, hogy a hivatalos szervek figyelmét felhívják az országban elkövetett, gyűlölet motiválta cselekményekre. Az összegyűjtött adatok alapján hosszú távú trendek rajzolhatók fel. A civil szervezetek segíthetnek egy-egy eset jogi útra való terelésében, elláthatják az áldozatok védelmét, illetve más módokon segíthetik őket. Ezek a szervezetek közvetítőként is szolgálhatnak az áldozatok és a rendőrség között. (OSCE/ODIHR 2009b, 34-36)

¹ Ezek részletes definícióját lásd a *Módszertan* részben.

² Jó példa erre a Community Security Trust (CST) és a londoni, illetve a manchesteri rendőrség együttműködése. (CST 2013)

MÓDSZERTAN³

A jelentés kétféle cselekménnyel foglalkozik: gyűlölet-bűncselekményekkel és gyűlölet motiválta incidensekkel. Jelentésünkben a kétféle cselekményt együttesen gyűlöletcselekményeknek nevezzük. Ezeket az EBESZ a következőképpen definiálja⁴ (OSCE/ODIHR 2009b, 15–16):

- gyűlölet-bűncselekmény: olyan a büntetőjog szerinti bűncselekmény, amelyet emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítélet motivál⁵
- gyűlölet motiválta incidens: olyan cselekmény, amely szintén az emberek bizonyos csoportjaival szembeni előítéleten alapul, de nem éri el a bűncselekmények szintjét

Az egyes gyűlölet-bűncselekmények kiemelt jelentőségét mutatja, hogy számos ország büntető törvénykönyve elkülönülten foglalkozik ezekkel az esetekkel. A magyar büntetőjog kétféle gyűlölet-bűncselekményt nevesít: a közösség tagja elleni erőszak, valamint a közösség elleni uszítás büntetést. Az újonnan elfogadott Büntető törvénykönyv (2012. évi C. törvény) az emberi méltóság és egyes alapvető jogok elleni bűncselekményekről szóló XXI. fejezetének 216., valamint a köznyugalom elleni bűncselekményekről szóló XXXII. fejezetének 332. szakasza foglalkozik ezekkel. A közösség tagja elleni erőszak büntetése akkor állapítható meg, ha az elkövető a sértettet azért, mert az valamely védett csoporthoz tartozik, bántalmazza, kényszeríti. Ezen kívül akkor is, ha riadalomkeltésre alkalmas kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít. A büntetést csak akkor valósul meg, ha ennek konkrét sértettje van. A közösség elleni uszítás leginkább gyűlöletbeszédet jelent, és a tényállás megállapításának

feltétele, hogy azt nagy nyilvánosság előtt követik el. Az uszítás nem konkrét személy, hanem egy csoport ellen irányul. Fontos kiemelni, hogy más bűncselekmények is minősülhetnek úgy, hogy azokat rasszista indítékkal követték el. Ebben az esetben a bíróságnak súlyosabb ítéletet kell hoznia.⁶ (TASZ 2012, 3–4) Ezekon kívül a Btk. 333. szakasza a nemzetiszocialista rendszer bűnei tagadásának büntetéről szól. A 335. szakasz pedig a különböző önkényuralmi jelképek (többek között horogkereszt, SS-jelvény, nyilaskereszt) terjesztését, nagy nyilvánosság előtti használatát és közszemlére tetelét tiltja.

Jelentésünkben olyan gyűlölet-bűncselekményeket és gyűlöletincidenseket mutatunk be, amelyek motivációja antiszemitizmus. Ilyen cselekménynek számít minden, ahol annak elkövetője, célpontja, módszere vagy üzenete erre utal. A célpont lehet személy, csoport, rendezvény, épület, emlékmű vagy egyéb tulajdon. Fontos, hogy csak abban az esetben beszélhetünk antiszemita motivációról, ha kifejezetten a zsidósághoz való tartozás feltevése miatt választotta az elkövető az adott célpontot. Ilyen módon lényegtelen, hogy a feltevés valós-e: a zsidósághoz való vélt tartozás is elegendő. A monitorozás során gyűlöletcselekménynek tekintünk egyrészt mindent, ami a gyűlölet-bűncselekmény kategóriájába esik. Ezek lehetnek a Büntető törvénykönyv által nevesített bűncselekmények (közösség tagja elleni erőszak, közösség elleni uszítás, nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, önkényuralmi jelképek használata), azonban más a Büntető törvénykönyvben szereplő tetten is, ha az előítéletes motiváció bizonyítható. A gyűlöletincidensek azonosításakor különböző, a monitorozás során rögzített⁷, indikátorok vizsgálata alapján

3 A módszertanunk lényegében változatlan a monitoringtevékenység 2013 májusi megkezdése óta. A módszertant Barna Ildikó dolgozta ki, az ő szövegét emeltük át ebbe a fejezetbe. Az apró formai változtatásokat külön jelezzük.

4 A gyűlölet-bűncselekmények tudományos meghatározása rendkívül ellentmondásos és szerteágazó. (Erről bővebben lásd Chakrabarti és Garland 2009, 4–7). Ezek a definíciók fontos adalékként szolgálhatnak a bűncselekmények megértéséhez, azonban a gyakorlati munkában nehezen használhatóak. Ez tette szükségessé egyszerűbb, gyakorlatiasabb meghatározások kialakítását.

5 Ez alapján például a gyűlöletbeszédet az EBESZ nem tekinti gyűlölet-bűncselekménynek, mivel az adott viselkedés az előítéletes motiváció nélkül már nem lenne bűncselekmény. (OSCE/ODIHR 2009a, 24) Ennek általunk való kezeléséről lásd később.

6 A Btk. szó szerint nem tartalmazza a rasszista indítékot, de például az „aljas indok” minősítést kimeríti, ha valaki ilyen indítékkal követ el bűncselekményt.

7 Ezeket a *Módszertan* későbbi részében mutatjuk be.

döntünk arról, hogy az adott tettnek lehet-e antiszemita a motivációja.

Az antiszemita gyűlöletcselekmények minél szélesebb körű monitorozásához sokféle forrás együttes használatára van szükség. Különösen fontosak számunkra az áldozatok bejelentései. Ha az áldozat nekünk nem tud, vagy nem akar bejelentést tenni, akkor egy közvetítő bevonásával értesülhetünk az incidensről. Ilyen közvetítő lehet az áldozat hozzátartozója, ismerőse, az eset tanúja vagy egy másik civil szervezet. A bejelentések megkönnyítését szolgálja az Alapítvány korábban említett huszonegy órás telefonos forródrótja. Ezen kívül lehetőség van online bejelentésre, amelynek során a bejelentő még inkább megőrizheti anonimitását.

Az Alapítvány deklarált célja, hogy kapcsolatban álljon a hatóságokkal, mivel lehetséges, hogy az áldozat először hozzájuk fordul vagy egy szemtanú őket értesíti.

Fontos információforrást jelentenek a különböző médiumok: a televízió, a rádió, valamint a sajtó nyomtatott, illetve internetes változata. A jelentés lényeges részét képezi a mostanában egyre nagyobb fenyegetettséget jelentő úgynevezett virtuális gyűlölet monitorozása.

Ezen médiumok monitorozását egyrészt fizetett szakemberek látják el professzionális sajtófigyelés keretei között, másrészt önkéntesek is folyamatosan figyelik a médiumokat és a kinyert információt továbbküldik a Brüsszel Intézet munkatársainak feldolgozásra. Fontosnak tartjuk, hogy lehetőség szerint a média egy mind nagyobb szeletét folyamatos monitorozás alatt tarthassuk. Ez kiterjed nagyjából az összes fogható tévé és rádióadóra, az összes nagyobb példányszámú nyomtatott sajtótermékre, illetve az interneten nem csupán a hírportálok, de a közösségi oldalak és a szélsőséges, uszító honlapok monitorozására is. A monitorozás folyamata szisztematikusan, pontosan kidolgozott sztenderdek alapján történik.

A monitorozott gyűlöletcselekmények között vannak olyanok, amelyeket a statisztika részének tekintünk, vannak azonban

olyanok is, amelyeket rögzítünk, de a havi statisztikába nem számítjuk bele.⁸

Gyűlöletesemények, amelyek beleszámítanak a statisztikába

- csak Magyarországon történt gyűlöletesemények; függetlenül attól, hogy az áldozat magyar állampolgár-e
- minden cselekedet, esemény, atrocitás, amely zsidó személyek, szervezetek vagy tulajdon ellen irányul és ahol bizonyítható az antiszemita szándék vagy tartalom, vagy ahol a támadás azért történt, mert az áldozat zsidó vagy azt gondolták róla, hogy zsidó
- bármilyen zsidó intézmény, épület tudatos és indokolatlan megrongálása (akkor is, ha a rongáláshoz nem társul további explicit antiszemita üzenet [például egy zsinagóga ablakát bedobják kővel])
- antiszemita kommentek blogokon, fórumokon, közösségi oldalakon, amelyeket jelentettek a Tett és Védelem Alapítványnak
- antiszemita és neonáci anyagok eljuttatása egyes zsidó személyekhez, zsidó szervezetekhez, intézményekhez
- antiszemita és neonáci anyagok kihelezése egyes zsidó személyek tulajdonához, zsidó szervezetekhez, intézményekhez
- Izraellel és a cionizmussal kapcsolatos kritikák, ha azok túlmennek a politikai közlésen és hagyományos zsidóellenes sztereotípiák előhívását szolgálják
- események, amelyek alkalmasak arra, hogy zsidókban félelmet keltsenek

Gyűlöletesemények, amelyek nem számítanak bele a statisztikába⁹

- Magyarországhoz, magyarországi zsidósághoz kötődő antiszemita gyűlöletcselekmények, amelyek valamiért nem tartoznak a statisztikába. Ennek több oka lehet: nem Magyarországon történtek, nem egyértelműsíthető az antiszemita szándék, nem világosak az eset körülményei, vagy egyszerűen nincs olyan súlya a történéseknek.

⁸ Ennek kialakításához felhasználtuk a következőket: ADL 2012, CST 2013

⁹ A statisztikába nem számító gyűlöletcselekmények leírását pontosítottuk, ez eltér a 2013-as indulás utáni meghatározástól.

- Gyűlöletkifejezések, amelyek honlapon, kommentekben és online fórumokon rendszeresen megjelennek és nem érkezett róluk személyes bejelentés a Tett és Védelem Alapítványhoz.
- Egyéb hírek, melyek csak közvetetten kapcsolódnak az antiszemitizmushoz

A regisztrált cselekmények több jellemzőjét is rögzítjük. Korábban említettük, hogy különböző indikátorokat használunk, amelyek segítségével valószínűsíthető, hogy az adott cselekedet elkövetésének motivációja előítélet volt. Ezek az indikátorok az elkövető különböző jellemzőire, az áldozatra vonatkozó adatokra, a cselekmény helyszínére, időpontjára, az esemény esetleges előzményeire vonatkoznak. Az adatgyűjtés során ezeket rögzítjük. Ezen kívül vizsgáljuk, hogy az adott cselekménynek voltak-e és ha igen, milyen akár büntetőjogi következményei.

Az egyes cselekmények regisztrálása mellett fontos azok kvalitatív különbségeinek megragadása is. Az esetek tipizálását kétféle módon is elvégezzük. Az egyik kategóriarendszer szerint a következő típusokat különböztetjük meg: közösség elleni uszítás, közösség tagja elleni erőszak, önkényuralmi jelkép használata és nemzetiszocialista rendszer bűneinek tagadása, holokauszt-tagadás.

A másik kategorizáláskor a *Nézzünk szembe a tényekkel!* ajánlása alapján hétféle cselekménytípust különböztetünk meg, amelyek a következők (CEJI 2012, 10–12):

- Emberölés: halált okozó, személy elleni támadás
- Súlyos fizikai erőszak
  - személy elleni támadás, amely súlyos testisértést okozhat
  - fegyverrel vagy más, sérülés okozására alkalmas eszközzel elkövetett támadás
  - tulajdon elleni támadás, amely során az ingatlanban tartózkodó emberek meghalhatnak
  - bombák és levélbombák
  - emberrablás

- Támadás
  - személy elleni fizikai támadás, amely nem életveszélyes és nem súlyos
  - az áldozat védekezése vagy menekülése következtében sikertelen támadási kísérlet
  - emberek tárgyakkal való megdobálása, azt az esetet is ide értve, amikor a dobás célt tévesztett
- Rongálás
  - tulajdon elleni fizikai támadás, amely nem okoz életveszélyt
  - tulajdon meggyalázása
  - gyújtogatás, amely nem okoz életveszélyt, sikertelen gyújtogatási kísérlet
- Fenyegetés
  - egyértelmű vagy konkrét szóbeli vagy írásos fenyegetés
  - „bombatámadás”, amelyről később kiderül, hogy csupán megtévesztés volt
  - zaklatás
  - rágalmozás
- Gyűlöletbeszéd
  - nyilvános gyűlöletbeszéd
  - virtuális gyűlölet
  - sértő magatartás
  - egynél több címzettnek elküldött sértő írás
  - irodalom és zene
- Diszkriminációs esetek

Fontosnak tartjuk a gyűlöletcselekmények kontextusba helyezését is. Ezek a tettek ugyanis nem légtérben léteznek és egyáltalán nem függetlenek attól a társadalmi és kulturális környezettől, amiben történnek. Lényeges ezen cselekmények dinamikája is: sokszor inkább folyamatokról, mintsem különálló eseményekről van szó. (Perry 2001, 8) A statikus adatokon kívül rövid leírásokat is közlünk az egyes esetekről, ami segít a cselekményt körülvevő környezet megértésében.¹⁰ Az idősoros adatok elemzésekor pedig gondot fordítunk az események dinamikájának bemutatására.

¹⁰ Éppen az ilyen leírásokat tartja Perry (2001, 18) az Anti-Defamation League jelentések egyik legnagyobb pozitívumának.

ANTISZEMITA GYŰLÖLETCELEKMÉNYEK 2017. SZEPTEMBER

A Tett és Védelem Alapítvány szeptemberi monitoringtevékenysége során egy gyűlöletcselekményt azonosított. A regisztrált cselekmény a gyűlöletbeszéd kategóriájába tartozik.

GYŰLÖLETBESZÉD

Antiszemita hozzászólás a Római-partért Egyesület Facebook-profilján

Forrás: facebook.com; hvg.hu; 444.hu; obuda.hu; mno.hu

2017. szeptember 11-19. (Az ügy háttere: a Fővárosi Közgyűlés még 2011-ben hozott döntést arról, hogy árvízveszély miatt a budapesti Római-partra szükséges gátat építeni. 2016-ban kerültek nyilvánosságra azok a gáttervek, melyek alapján a gát megépítéséhez 1500 fa eltávolítása szükséges. A tervek nyilvánosságra kerülésekor demonstráció-hullám kezdődött. Aktivistákból és szakértőkből álló csoportok alternatív koncepciókat dolgoztak ki azzal a céllal, hogy megmentsek a parti fákat. A fővárosi tervezet és az alternatív elképzelések közötti koncepcionális különbség elsősorban az építendő gát nyomvonalát érinti.)¹¹

Az incidens: A római-parti mobilgátról zajló vitában a főváros tervezetét pártoló

Római-partért Egyesület tett közzé a Facebookon egy bejegyzést, amely egyfelől az alternatív megoldás mellett lobbizó értelmiségieket (vélt) zsidósáruk okán támadta és (vélt) zsidó származásukat használta érvként diszkreditálásukra; másfelől a holokauszt relativizálására alkalmas párhuzamot vont a gát ügye és a vészidőszak között.

A mobilgátat ellenző közéleti személyiségek – Lányi András, Tosics Iván, Béres András, Moldován László – fotómontázs fölé az alábbiakat írták:

Forrás: facebook.com / hvg.hu

„Zsidó értelmiségiek egy csoportja, Gettóba akarja zárni a római parton a 70 ha.-on lévőket! Betonfalat emelnének a Királyok-Nánási nyomvonalon ketté választva kerületünket! Hazug, demagóg állításokkal kápráztatnak! Mint ha elfelejtették volna mi történt rokonságunkkal a 40-es években hasonlóan akarnak elbánni a 70 ha.-on lévőekkel! Rajzolgatnak magántulajdonban lévő telkekre! Talán ki akarnak sajátítani és munkatáborba készülnék küldeni az itt élőket? Lányi, Tosics, Béres, Moldován urak mit képzelnek magukról!”¹²

A fotómontázs alatt érkező reakciókra válaszolva az Egyesület a későbbiekben is kiállt az állásfoglalás helyessége mellett. Az antiszemita tartalmat firtató kritikákra az Egyesület a következőket reagálta: „Azt hogy leírjuk hogy zsidó értelmiségiek allnak a mi kirekesztesünk ele-re az miért baj mert igaz. Pont az a társadalmi retteg akar minket kirekeszteni amelyik elszen-

¹¹ Index akta: Mobilgát a Római-parton, http://index.hu/aktak/romai-part_mobilgat_budapest_arviz_fakivagos/ (letöltés dátuma: 2017.10.19.)
¹² Szó szerinti idézet.

vedte a kirekesztes osszes gyotrelmet!Nezzetek mar magatokba!Beszeljetek csaladtagjaitokkal milyen kirekesztesnek lenni.Tortenelem ora valoban!Itt az ideje kicsit olvasgatni!”

Nem ez az első alkalom, hogy a Római-partiért Egyesület a Facebookon zsidózással próbálta meg alátámasztani az érveit. Egy július 28-i posztban melyről Alapítványunk is beszámolt júliusi jelentésében, azt írták, hogy „gettó készül a római 70 hektárából”, és ekkor is hangot adtak meglepődésüknek, hogy éppen Lányi András rakja le ennek az alapjait.¹³

Később az MTI sajtószolgálatán keresztül az egyesület kiadott egy közleményt, amelyben immár nem szerepel a zsidó kifejezés. A közlemény szerint „értelmiségiek egy csoportja kirekesztésben és hátrányos megkülönböztetésben akarja részesíteni a Római parton (sic!) élőket és dolgozókat”;¹⁴ ezért az egyesület azt kéri, hogy a politikai pártok határolódjanak el a kirekesztéstől, amit „értelmiségiek egy csoportja” elkövet. Hozzá tették, hogy felháborítónak tartják, hogy „egyes köröket” ért kritika után máris antiszemita bélyegzik őket.¹⁵

Az ügyre adott reakciók: Bús Balázs, a III. kerület polgármestere az ügyre reagálva közleményt adott ki, melyben önmérsékletre és a kulturált vita szabályainak betartására kért mindenkit.¹⁶ Tarlós István, Budapest főpolgármestere az M1 műsorában kijelentette, hogy amikor hallott a bejegyzésről, akkor nála „betelt a pohár”.¹⁷ Úgy fogalmazott: biztos benne, hogy a parton kellene a védművet megépíteni, de ha az erről való vita nem tartható racionális mederben, akkor döntsön helyi népszavazás az ügyben. Az ellenzéki pártok közül az Együtt felháborodását fejezte ki az antiszemita megnyilvánulással kapcsolatban.¹⁸

Alapítványunk közleményt adott ki az ügyben, melyben kijelentettük: antiszemita uszításnak tartjuk ezt a megnyilvánulást. Érvek helyett az egyesület képviselői rosszemlékű, hetven évvel ezelőtti antiszemita toposzokat vettek elő, amellyel sikerült magukra hara-

gítani követőiket. Közleményünkben hangot adtunk azon véleményünknek, hogy „a jól bevált, ám mára szerencsére szalonképtelen zsidózás ebben az esetben sem fogja helyettesíteni a stabil alapokon álló, racionális döntéseket”.¹⁹ A közlemény kiadása mellett a Tett és Védelem a zsidó közösség méltósága elleni megnyilvánulás miatt vizsgálja az esetleges jogi lépések lehetőségét az ügyben.

Közleményünk megjelenése után az egyesület vezetője megkereste Alapítványunkat, és találkozót kezdeményezett. Az ügy megvitatását célzó találkozóra sor is került, az egyesület elnöke elnézést kért a bejegyzés tartalmáért és ígéretet tett arra, hogy a bejegyzést eltávolítják, és a továbbiakban hasonló tartalmaknak az egyesület felületein nem adnak teret. Az inkriminált bejegyzés az ígéretnek megfelelően eltávolításra került, az egyesület nyilvános Facebook-csoportjában azonban (a jelentés összeállításának időpontjában) továbbra is elérhető az a fentebb említett júliusi bejegyzés, amely szintén az alternatív gáttér kapcsán a „Gettó készül a római 70 hektárából!!!” felkiáltással kezdődik, és mondanivalóját a budapesti gettóról készült fényképpel illusztrálja.

Forrás: facebook.com

¹³ Lásd a Tett és Védelem Alapítvány júliusi havi jelentését: <http://tev.hu/wp-content/uploads/TEV-2017-07-HU.pdf> (2019.10.19.)

¹⁴ hvg.hu: Tudja még fokozni a zsidó Egyesület a Római Partért (sic!), http://hvg.hu/itthon/20170911_tudja_meg_fokozni_a_zsidozo_romaipartert_egyesulet (letöltés dátuma: 2017.10.19.)

¹⁵ Uo.

¹⁶ Bús Balázs: Önmérsékletet kérünk Óbudán!, <https://obuda.hu/hirek/onmerssekletet-kerunk-obudan/> (letöltés dátuma: 2017.10.19.)

¹⁷ Szily László: Tarlós népszavazást kezdeményez a Római parti mobilgát ügyében, <https://444.hu/2017/09/11/tarlos-nepszavazast-kezdemenyez-a-romai-parti-mobilgat-ugyeben> (letöltés dátuma: 2017.10.19.)

¹⁸ Molnár Zoltán: Zsidózással hallatja hangját a Római mobilgátat védő szervezet, <http://24.hu/belfold/2017/09/11/zsidozassal-hallatja-hangjat-a-romai-ingatlanjai-vedo-szervezet/> (letöltés dátuma: 2017.10.19.)

¹⁹ A Tett és Védelem Alapítvány közleménye az alábbi linken elérhető: <http://tev.hu/ajlas-antiszemita-uszitas-romai-parti-hoteltulajdonostol/> (letöltés dátuma: 2017.10.19.)

TOVÁBBI ANTISZEMITA GYŰLÖLETCELEKMÉNYEK

A Tett és Védelem Alapítvány monitoring-tevékenysége során 2017 szeptemberében két olyan esetet azonosított, amely nem képezi részét a statisztikának, minthogy egyik esetben sem tisztázták az eset körülményei, illetve mindkét esetben ismeretlen maradt az elkövető kiléte. Mindkét regisztrált eset a gyűlöletbeszéd kategóriájába tartozik.

GYŰLÖLETBESZÉD

A Ripost jobbkios antiszemita kijelentésekről számolt be

Forrás: ripost.hu; hirado.hu

2017. szeptember 8. A Ripost című bulvárlap arról számolt be, hogy a Jobbikból kiábrándult párttagok segítségével a lap újságírói bejutottak a Jobbik siófoki, zárt frakcióülésére. A rendezvényen a cikk állítása szerint a jelen lévő újságírók antiszemita, kirekesztő megjegyzéseket hallottak: *»Ezek«, így beszélnek egymás között zsidó honfitársainkról. Megvetően és mindig gúnyolódva, még akkor is, amikor az »ezekkel« való politikai egyezkedés, szövetkezés »kényszere« kerül szóba. »Ilyenkor mindenki nyeljen egy jó nagyot!« - tanácsolta az egyik fő jobbkios. Gyakran hallhattunk durva, zsidózó vicceket – valamiért nagyon szeretik az ilyesmit, kínosan éreztük magunkat a nagy hahotázások közben.»²⁰*

A cikk ugyanakkor bővebb tájékoztatást nem ad, konkrét személyt, szöveggörnyezetet nem nevez meg. A Jobbik sajtóosztálya a hirado.hu írásbeli kérdésére rövid közleményt adott ki.²¹ A közlemény nem tartalmaz érdemi reakciót a bulvárlap állításaira, általánosságban jelenti ki, hogy a cikkből semmi sem igaz.

²⁰ Ripost: Zsidóztak egy jót, simicskázta és röhögtek Vonán. Főnök lett a Lajos!, <https://ripost.hu/cikk/zsidoztak-egy-jot-simicskaztak-es-rohogtek-vonan-f-nok-lett-a-lajos>

²¹ A Jobbik vonatkozó közleményét szó szerint közölte a hirado.hu: Inkognitóban jutott be a Ripost riportere a Jobbik frakcióülésére, <https://www.hirado.hu/2017/09/19/inkognitoban-jutott-be-a-ripost-riportere-a-jobbik-frakcioulesere/>

²² TEV: Lemostuk a gyalázatot; <http://tev.hu/lemostuk-a-gyalazatot/> (letöltés dátuma: 2017.10.19.)

Antiszemita feliratról érkezett bejelentés a Tett és Védelem Alapítványhoz

Forrás: tev.hu

2017. szeptember 14. Állampolgári bejelentés érkezett szeptember 11-én, hétfőn a Tett és Védelem Alapítványhoz. A bejelentés egy fényképet tartalmazott a Gazdagrét nevű Facebook-csoportból, egy buszmeg-

forrás: tev.hu

állót ábrázolt, aminek a burkolatára festékszóróval ezt a feliratot firkálták: "Pusztulj rohadt zsidó Soros!".²²

A Tett és Védelem Alapítvány az ilyen bejelentések esetén fontosnak tartja, hogy a hivatalos szervekhez forduljon, de legalább ennyire fontos számunkra az is, hogy az antiszemita feliratokat gyorsan és hatékonyan eltávolítsuk. A Facebook-poszt alatti kommentekből kiderült, hogy a gazdagrétiiek már több helyen jelezték ezt a mocskolódó rongálást, de érdemi választ vagy intézkedést nem tapasztaltak.

Alapítványunk munkatársai ezért a Press-Tech Cleaning tulajdonosának segítségével sajátkezűleg tisztították meg a buszmegállót az antiszemita felirattól.

forrás: tev.hu

KÖZÖSSÉGI HÍREK, REAKCIÓK

Bedőlés szélén a Sorsok Háza

Forrás: nepszava.hu; 24.hu; facebook.com

2017. szeptember 21-22. (Az ügy háttere: 2013. júliusában kormányzati döntés született arról, hogy a Józsefvárosi pályaudvar telkének Fiumei út felé eső részén Sorsok Háza néven a Holokauszt gyermekáldozatainak emléket állító központot létesítenek. A projekt szakmai vezetésével a Terror Háza Múzeum főigazgatóját, Schmidt Máriát bízták meg. Később, 2014 februárjában a Mazsihisz bojkottot hirdetett a Holokauszt 70. évfordulójára, többek között követelve Schmidt Má-

riát, hogy a kormányinfóján elhangzottokról. A miniszter arról tájékoztatta a nyilvánosságot, hogy ha rövid időn belül nem történik előrelépés, akkor az épületegyüttes nem a holokauszt áldozatainak új emlékközpontjaként fog működni, hanem más funkciót keresnek neki. Lázár János újságírói kérdésre elmondta, a kormány néhány hónap türelmi időt ad arra, hogy a zsidó szervezetek és az intézmény vezetői megegyezésre jussanak a kiállítás tartalmát illetően.²⁴

Lázár János kijelentéseire Facebookon is megjelentetett közleményben reagált

Schmidt Mária. A közleményben arra hívta fel a figyelmet, hogy 2013-ban az intézmény szükségességéről és fontosságáról a kormány éppen Lázár János javaslata alapján döntött. *„Az akkori cél azóta sem változott: közös dolgunk, hogy az egész magyar társadalom, zsidók és nem zsidók együtt*

forrás: nepszava.hu

ria leváltását a Sorsok Háza-projekt éléről, mert annak *„történelemfelfogása a mai napig ismeretlen....., a projekt vezetője pedig érdemben nem működik együtt .....”*. Lázár János a kifogásra reagálva megígérte, hogy a zsidó szervezetek jóváhagyása nélkül nem fogják átadni a központot. A tervezett időponthoz, 2014 tavaszához képest a beruházás egy évet csúszott ugyan, de az építkezés már így is rég befejeződött: a Sorsok Háza épületegyüttese immár két éve a kialakult patthelyzet miatt áll üresen.²³

A fenti címmel tudósított a Népszava Lázár János Miniszterelnökséget vezető miniszter

*dolgozzuk fel a holokausztot, nézzünk szembe a múltunkkal, nevezzük meg a bűnösöket, méltó módon gyászoljuk meg az áldozatokat és állítsuk példaként az embermentőket.”*²⁵

Schmidt szerint a fenti kívánalmaknak tökéletesen megfelel a Sorsok Háza történet-konceptiója és az egész társadalomnak segíteni fog a holokauszt feldolgozásában, a közleményt ugyanakkor azzal zárta, hogy amíg *„Zoltai Gusztáv (a Mazsihisz volt ügyvezetője, jelenleg a Miniszterelnökséget vezető miniszter tanácsadója) kezében van a Sorsok Háza, addig annak megnyitására nincs remény.”*²⁶

23 Szily László: Két éve nem nyitnak meg egy világszínvonalú, teljesen kész múzeumot Budapesten, mert Schmidt Mária és Lázár János utálják egymást,

<https://444.hu/2017/03/29/ket-ve-nem-nyitnak-meg-egy-vilagszinvalu-teljesen-kesz-muzeumot-budapest-en-mert-schmidt-maria-es-lazar-janos-utaljak-egymast/> (letöltés dátuma: 2017.10.19.)

24 Népszava: Bedőlés szélén a Sorsok Háza, <http://nepszava.hu/cikk/1141126-bedoles-szelen-a-sorsok-haza> (letöltés dátuma: 2017.10.19.)

25 D. Kovács Ildikó: Schmidt Mária keményen visszaszól Lázár Jánosnak, <http://24.hu/kezelet/2017/09/22/schmidt-maria-kemenyen-visszaszolt-lazar-janosnak/> (letöltés dátuma: 2017.10.19.)

26 Uo.

HIVATALOS ÉS CIVIL REAKCIÓK

Vádat emeltek Zagyva György Gyula ellen
Forrás: pestisracok.hu; hvg.hu

2017. szeptember 7. A Balassagyarmati Járási Ügyészség zaklatás vétsége miatt emelt vádat Zagyva György Gyula volt jobbkios parlamenti képviselő, a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom társelnöke ellen abban az ügyben, amelyben életveszélyesen megfenyegette és „lezsídózta” Varga-Bíró Tamás zenész-publicistát.²⁷

Az ügy előzménye júniusig nyúlik vissza, amikor Zagyva György Gyula szerepelt Gulyás Márton politikai aktivista egyik videójában, melyben a hatályos választási rendszer ellen lobbiztak. Varga-Bíró ennek kapcsán írta Facebookon a politikusnak, hogy *„te is csak egy liberális köcs.g vagy”*. A képviselő erre felhívta Varga-Bírót, megfenyegette és antiszemita megjegyzésekkel illette. Varga-Bíró szerint Zagyva nemcsak őt, hanem a családját is fenyegette, de ezt a képviselő tagadta. Varga-Bíró később épp a balassagyarmati városi kapitányságon volt, amikor Zagyva megint felhívta. A zenész ezután kihangosította a telefonját, így a jelen lévő rendőrtiszt is hallotta a beszélgetést és felvették a jegyzőkönyvet.²⁸

Zagyva az eset után azt nyilatkozta a Magyar Időknek, hogy Varga-Bíró hazudik, nem mondta, hogy „bűdös zsidó”, sem pedig azt, hogy kinyírják a családját. *„Annyit mondtam neki, ez a zsidó tempó itt nem megy.”* Azt is elmondta, hogy nem lepte meg a vádemelés. Szerinte a szembesítésen a jegyzőkönyvbe vett vallomásában is az szerepel, hogy nem hangzottak el ezek a mondatok, és elmondása szerint a szembesítésen a zenész is azt vallotta, hogy antiszemita megjegyzések nem hangzottak el.²⁹

²⁷ Eljárás indult Zagyva György Gyula jobbkios képviselő ellen, http://hvg.hu/itthon/20170908_Eljaras_indult_Zagyva_Gyorgy_Gyula_jobbkios_kepviselo_ellen (letöltés dátuma: 2017.10.19.)

²⁸ Lásd a Tett és Védelem Alapítvány június havi jelentését: <http://tev.hu/wp-content/uploads/TEV-2017-06-HU.pdf> (letöltés dátuma: 2017.10.19.)

²⁹ Pihál Tamás: Vádat emeltek a zsidóvra fenyegető Zagyva György ellen, <http://pestisracok.hu/vadat-emeltek-zsidova-fenyegeto-zagyva-gyorgy-ellen/> (letöltés dátuma: 2017.10.19.)

HÍREK ÉS VÉLEMÉNYEK A MAGYARORSZÁGI ANTISZEMITIZMUSRÓL

---

*Magyarországon megjelenő
fasizmusról beszélt egy brit író
egy londoni rendezvényen*

Forrás: nepszava.hu

2017. szeptember 8. John Le Carré (David John Moore Cornwell), Nagy-Britannia egyik írója, a kémregény-irodalom egyik legismertebb alakja egy londoni rendezvényen új könyvét mutatta be, melynek keretében beszédet mondott a világ mai viszonyairól. Le Carré véleménye szerint mérgezőek a hasonlóságok Donald Trump és a fasizmus 1930-as felemelkedése között. Emlékeztetett arra, hogy az Egyesült Államokban egyre erőteljesebb megnyilvánulásai vannak a fajgyűlöletnek. *„Úgy vélem, hasonló történt a harmincas években Spanyolországban, Japánban, és természetesen Németországban”* mondta el beszédében. *„A mai jelek egyértelműen hasonlítanak a fasizmus térhódításához. A fasizmus egyre nyíltabbá válik Magyarországon és Lengyelországban. Komoly bátorítást is kap”* tette hozzá.³⁰

*Szijjártó Péter New Yorkban amerikai
zsidó szervezetekkel találkozott*

Forrás: MTI; demokrata.hu

2017. szeptember 18. Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter New Yorkban részt vett az ENSZ közgyűlésének 72. ülészakán, és látogatása keretében amerikai zsidó szervezetek képviselőivel is találkozott.

„Az Európa előtt álló jelenlegi legnagyobb kihívás a biztonságra vonatkozik, hogy vajon az európai vezetők helyre tudják-e állítani a kontinens és az ott élő emberek biztonságát” mondta. A miniszter szerint a

biztonsági kihívások még hangsúlyosabbak a nemzetiségi, illetve a vallási közösségek vonatkozásában, így az Európában élő zsidó közösségek számára is. Éppen ezért arról biztosította az Egyesült Államokban élő zsidók szervezeteit, hogy a magyar kormány két dologban egészen biztosan nem ismer kompromisszumot. Az egyik Magyarország és a magyar emberek biztonsága. Mint mondta, Magyarország kormányának az a felelőssége, hogy megvédje *„Magyarországot, a magyar embereket és így a Magyarországon élő zsidó közösség tagjait is”*. A másik, amiben Szijjártó Péter szerint Magyarország nem ismer kompromisszumot, az az antiszemitizmussal szemben meghirdetett zéró tolerancia. *„Ameddig ez a kormány vezeti Magyarországot, addig senkinek sem kell félnie, függetlenül attól, hogy milyen nemzetiségi vagy vallási közösséghez tartozik.”*³¹

*A Financial Times szerint
antiszemitizmust sugall az újabb
Soros-ellenes kampány*

Forrás: mandiner.hu; hvg.hu;
888.hu; atv.hu

2017. szeptember 25; szeptember 27. A nemzeti konzultációról közölt kommentárt a Financial Times című brit üzleti napilap.

A Financial Times szerkesztőségi cikke szerint a Soros György ellen indított magyar kormányzati kampány beleértve a tervezett nemzeti konzultációt is több szempontból aggasztó. Véleményük szerint egyrészt a feltelezett „Soros-terv” álhír, másrészt a zsidó holokauszt túlélő elleni kampány mögöttes antiszemitizmust sugall. A brit napilap az írásban többek közt a magyar kormány uniós „megbüntetését” sürgeti. A cikk szerint itt az ideje továbbá, hogy az Európai

30 nepszava.hu: Egyre kinosabb – John Le Carré megsemmisítő ítélete Magyarországról.
<http://nepszava.hu/cikk/139935-egyre-kinosabb---john-le-carre-megsemmisito-itelete-magyarorszagrol> (letöltés dátuma: 2017.10.19.)

31 demokrata.hu: Magyarországon senkinek sem kell félnie. <http://www.demokrata.hu/hir/belfold/magyarorszagon-senkinek-sem-kell-felnie> (letöltés dátuma: 2017.10.19.)

Néppárt kizárja soraiból a Fideszt; a kohéziós alapok kifizetését pedig véleményük szerint a jogállamiság biztosításához kellene kötni – elismerve mindazonáltal, hogy az uniós finanszírozás felfüggesztése igazságtalanul büntetné az átlagos magyarokat.³²

rópai Bizottság tagjaival és maga publikálta a menekültek befogadásával kapcsolatos tervét. Hozzátette, a Soros György ellen megfogalmazott bíráló nem antiszemita, amint azt nemrégiben Izrael magyarországi nagykövete is kimondta.³³

A Financial Times cikkére reagálva Kovács Zoltán kormányzóvivő olvasói levélben cáfolta a lap állításait. A kormányzóvivő véleménye szerint az újság „úgy fogalmaz meg kritikus véleményt, hogy nyilvánvaló tényekről feledkezik meg”, hiszen Soros György rendszeresen találkozott az Eu-

32 MTI: Financial Times: az Orbán-kormányt meg kell büntetni, http://hvg.hu/itthon/20170925_ft_buntes (letöltés dátuma: 2017.10.19.)

33 MTI: Kovács Zoltán bírálta a Financial Times lejárati cikksorozatát, <http://www.origo.hu/itthon/20170928-kovacs-zoltan-biralta-a-financial-times-t.html> (letöltés dátuma: 2017.10.19.)

EGYÉB HÍREK

*Bayer Zsolt könyvével is bővült
a Nemzeti Könyvtár*
Forrás: MTI; hv.g.hu

2017. szeptember 8. Kerényi Imre miniszterelnöki megbízott egy augusztusi, a Demokrata című hetilapnak adott interjújában jelentette be arra vonatkozó szándékát, hogy beválogassa Bayer Zsolt publicista egyik kötetét a Nemzeti Könyvtárba.³⁴ A Nemzeti Könyvtár projekt célja, hogy a magyar írott kultúra legjavát egységes sorozatba gyűjtse össze. Mint a Könyvtár honlapjáról kiderül, a válogatás első szempontja az olvashatóság, a második a sokszínűség, a harmadik pedig a magyar nemzeti önbecsülés erősítése.³⁵

Kerényi szeptember 8-án a Parlamentben jelentette be, hogy mely művek kerülnek be a Nemzeti Könyvtárba. A sorozatba újonnan felvett szerzők között szerepel többek közt Bayer Zsolt, Wass Albert és Nyíró József.³⁶

Bayer a magyar közéletben elsősorban politikai publicisztikáival vált ismertté, melyek többször feszegetik a szólásszabadság határait. Alapítványunk havi jelentésébe a publicista legutóbb májusban került be, amikor egyik írásában zsidó összeesküvésről írt.³⁷

Bayertől a sorozat keretében az 1100 év Európa közepén című munkát adták ki. Ezt Kerényi azzal indokolta, hogy az útirajz kedvelt, klasszikus műfaja a magyar irodalomnak – eddig kilenc ilyen kötet jelent meg a Nemzeti Könyvtárban –, és ebbe a sorba illeszkedik a publicista könyve is. A könyvnek a sorozatba való felvételét Schmidt Mária, a Terror Háza Múzeum főigazgatója javasolta.³⁸

*Rendőri intézkedésbe torkolt
egy Hitler-borítás bejelentés*
Forrás: nepszava.hu; hv.g.hu

2017. szeptember 10; szeptember 27. Vajnai Attila, az Európai Baloldal Munkáspárt 2006 elnöke szeptember 10-én reggel a budapesti Klauzál téri csarnokban vásárolt, amikor az egyik ószeres portékái között észrevett egy lemezborítót, amelyen a horogkeresztes egyenruhát viselő Adolf Hitler volt látható. Elmondása szerint az ószeres nem volt hajlandó eltüntetni az önkényuralmi jelképet is tartalmazó fotót, ezért bejelentést tett a rendőrségen. „A Klauzál téren, az egykori zsidó gettó közepén különösen felháborító náci ereklyéket árulni” mondta Vajnai. A rendőrség azonban arról tájékoztatta, hogy nem tartják szükségesnek, hogy intézkedjenek. Vajnai hazament, majd a piacra visszatérve, a földre „stop nacism” feliratot kezdett el felfesteni, amiért vele szemben intézkedtek. Vajnai elmondása szerint ez után a rendőrök agresszívan léptek fel vele szemben és intézkedés közben a földre vitték és megbilincseltek. A BRFK tájékoztatása szerint Vajnai nem igazolta magát és nem volt hajlandó együttműködni a rendőrséggel, ezért kellett vele szemben ilyen formában fellépni. A BRFK közölte azt is: a helyszínen megállapították, hogy a bejelentett portré valójában egy Hitlert ábrázoló hanglez, „amelynek árusítása bűncselekményt nem valósít meg”. Vajnai panaszt és feljelentést is tett a rendőrségen az őt ért sérelem miatt.³⁹

Az ügy kapcsán a Demokratikus Koalíció részéről Oláh Lajos kérdezett rá Orbán Viktor miniszterelnöknél, hogy lehet-e Hitler-képet árusítani Magyarországon. A megkeresésre az Igazságügyi Minisztérium részéről Völner Pál államtitkár válaszolt. Völner véleménye szerint csak a konkrét

34 mmo.hu: Bayer Zsolt bekerül a Nemzeti Könyvtár sorozatba, 20 millióval drágább lesz.

<https://mmo.hu/belfold/bayer-zsolt-bekerul-a-nemzeti-konyvtar-sorozatba-20-millioval-dragabb-lesz-2412571> (letöltés dátuma: 2017.10.19.)

35 Lásd: <http://www.nemzetikonyvtar.hu/> (2017.10.19.)

36 hv.g.hu: Bayer Zsolt tényleg bekerült a legnagyobbak közé, http://hv.g.hu/irthon/20170908_bayer_zsolt_tenyleg_bekerult_a_legnagyobbak_koze (letöltés dátuma: 2017.10.19.)

37 Lásd a Tett és Védelem Alapítvány május havi jelentését: <http://tev.hu/wp-content/uploads/TEV-2017-05-HU.pdf> (letöltés dátuma: 2017.10.19.)

38 hv.g.hu: Bayer Zsolt tényleg bekerült a legnagyobbak közé, http://hv.g.hu/irthon/20170908_bayer_zsolt_tenyleg_bekerult_a_legnagyobbak_koze (letöltés dátuma: 2017.10.19.)

39 nepszava.hu: Leteperték, majd bilincsbe verték Vajnai Attilát, <http://nepszava.hu/cikk/1140081-letepertek-majd-bilincsbe-vertek-vajnai-attila---foto> (letöltés dátuma: 2017.10.19.)

eset körülményei alapján dönthető el, hogy jogszerű-e akár Hitlert ábrázoló, akár más, náci vagy kommunista emléktárgy árusítása. Tény, hogy az önkényuralmi jelképek használata bűncselekmény lehet, Hitler portréja önmagában azonban nem tartozik ezek közé a jelképek közé. Az államtitkár ezzel kapcsolatban kiemelte, hogy a Büntető törvénykönyv felsorolja, mi számít önkényuralmi jelképnek. Völner arra is felhívta a figyelmet, hogy az ilyen típusú emléktárgyak és jelképek árusítását vagy forgalmazását a büntetőjogon kívüli eszközökkel (kereskedelmi, reklám stb.) is van lehetőség szankcionálni.⁴⁰

Gerő András történész felszólalt a Jobbik ellen

Forrás: mandiner.hu; hirado.hu; magyaridok.hu

2017. szeptember 19-21. Gerő András véleménynyilvánításának apropóját az adta, hogy a Szeretem Magyarországot Klub (SZMK) szeptemberi vitaestjére a Jobbik elnökét hívta meg. Gerő András történész belső körlevélben támadta az ötletet, kifogásolva a Jobbik kapcsán sokat emlegetett zsidóellenes rasszizmust. Gerő András levelet és kommentárját a Mandinerrel is megosztotta.

Forrás: Szolnok.jobbik.hu

A történész úgy fogalmazott: „*a Jobbik nemzeti radikális eszmerendszerének szerves részét képezte a cigány- és zsidóellenes rasszizmus, ezen pedig az sem változtat, hogy az utóbbi időben békésebb szölamokat hangoztatnak és az európai zászló elégetésétől eljutottak az uniós bérek követeléséig*”.⁴¹ Hozzátette, hogy Vona nem is olyan régen jelentette ki: ha kiderülne, hogy zsidó, akkor lemondana. Véleménye szerint a Jobbik elnöke továbbra is „vállalhatatlan politikus”. Később az M1-nek arról beszélt: „*egy civil, nem rasszista társaság ne legitimálja a politikai és közéletben megjelenő rasszizmust*”.⁴²

A szervezet nem vonta vissza a meghívást, Vona Gábor részt vett a zártkörű vitaesten. A Jobbik elnöke a hirado.hu kérdésre annyit mondott, a fórumon szerinte kötetlenül beszélgettek, részleteket nem árult el. Gerő András szerint a vitafórumon többen is szembesítették Vona Gábort korábbi rasszista és antiszemita kijelentéseivel. Szerinte Vona Gábor többször is magyarzkodott, és azt mondta, ezeket a mondatokat valójában nem is úgy értette, ahogy azt most számon kéri rajta. „*Vona Gábor most azt mondja, amit a baloldali-liberális közönség hallani akar, azért, hogy szavazatokat szerezzen*” tette hozzá Gerő András. A történész véleménye szerint a néppártosodás csak „politikai blöff”, valódi bocsánatkérést ugyanis eddig sem a zsidók, sem pedig a romák nem kaptak Vona Gábortól.

Gerő később, a Kossuth rádió Vasárnapi Újság című műsorában is kifejtette, hogy ha egy olyan klub, ahol egyébként nem rasszisták ülnek, meghívja egy rasszista párt elnökét, azzal intellektuálisan és erkölcsileg is legitimálja ezt az álláspontot. Elmondta, tudomása szerint a Szeretem Magyarországot Klubon belül is nagy a megosztottság a kérdésben. Szerinte ugyan igaz, hogy egy ilyen rendezvényre bárkit meg lehet hívni a közéletből és néha ellentétes véleményen vannak, de közös alap az, hogy nem rasszista álláspontot képviselnek. A Jobbik pedig nemzeti radikalizmusnak nevezi irányzatát, amely magába foglalja a cigány- és zsidóelle-

⁴⁰ hvg.hu: Kormány: lehet Hitler-portrét árulni Magyarországon, http://hvg.hu/itthon/20170927_Kormany_lehet_Hitlerportret_arulni_Magyarorszagon (letöltés dátuma: 2017.10.19.)

⁴¹ Gerő András: Vona Gábor vállalhatatlan, http://mandiner.hu/cikk/20170919_gero_andras_vona_gabor_vallalhatatlan (letöltés dátuma: 2017.10.19.)

⁴² hirado.hu: Gerő András történész szerint vállalhatatlan a Jobbik zsidóellenes rasszizmusa, <https://www.hirado.hu/2017/09/20/gero-andras-tortenesz-szerint-vallalhatatlan-a-jobbik-zsidoeellenes-rasszizmusa/> (letöltés dátuma: 2017.10.19.)

nességet. „A párt eddig még nem adta tanújelét annak, hogy ettől az állásponttól eltávolodtak volna, így teljes joggal lehet őket rasszista párt-nak tekinteni” tette hozzá.⁴³

Gerő az ATV-ben még részletesebben fejtette ki álláspontját⁴⁴. Véleménye szerint a Jobbiktól jelen pillanatban nem hiteles a Hanuka alkalmából küldött üdvözet,⁴⁵ mert sok korábbi antiszemita kijelentésüktől még nem határolódtak el. Gerő szerint nehéz megmondani, hogy mivel lehetne hitelesíteni a Jobbik zsidóságához való viszonyának a megváltozását, ám az mindenképp előrelépést jelentene, ha a korábbi tevékenységükkel szöges ellentétben a zsidósággal kapcsolatban tartósan egy pozitív, a magyar zsidóság érdemeire koncentráló narratívát lehetne felfedezni a párt retorikájában (a még mindig tetten érhető negatív helyett). Ebben az esetben a hanukai üdvözet sem okozott volna megrökönyödést. Éppen az a hitelatlenség leglátványosabb jele, hogy 2016-2017 fordulóján nagyon bizarrnak számított Vona

Gábor gesztusa érvelt Gerő András. Végül hozzátette, hogy a médiának tudósítania kell a Jobbikról a választáson elért tekintélyes szavazatmennyisége miatt, ám a civil társadalom máshogy kellene, hogy működjön, annak igenis értékalapon különbséget kellene tennie a meghívottak között.

A portálok felidéztek, hogy a Szeretem Magyarországot Klub egy olyan társaság, amelyet döntően baloldali-liberális véleményvezérek hívtak életre 2006-ban, és ami rendszeresen szervez zártkörű vitaesteket. A rendezvények nem sajtónyilvánosak, az ott elhangzottakról általában nem jelennek meg tudósítások. Az SZMK soraiban a közélet olyan alakjai foglalnak helyet, mint például Babarczy Eszter, Bárándy Péter, Jakupcsek Gabriella, Kolosi Péter, Kökény Mihály, Krizsó Szilvia, László Csaba, Müller Péter Sziámi, vagy Sárközy Tamás. Az SZMK korábban vendégül látta Lázár Jánost, Gyurcsány Ferencet vagy épp Demján Sándort is.

43 Gerő András Rónai Egon beszélgetett az atv Egyenes Beszéd című műsorában: <http://www.atv.hu/video/video-20170920-gero-andras> (letöltés dátuma: 2017.10.19.)

44 Uo.

45 2016 december végén, Hanuka alkalmából Vona Gábor üdvözlőlapot küldött több zsidó vezetőnek.

A TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY HIVATALOS ELJÁRÁSBAN KEZDEMÉNYEZETT ÜGYEI

Ebben a hónapban nem volt az Alapít- szefüggésben sem kaptunk értesítést azok
ványnak hivatalos eljárásban kezdeménye- előremozdulásáról.
zett ügye, illetve korábbi ügyeinkkel ösz-

A HÓNAP KRÓNIKÁJA

Az alábbi táblázatban a jelentésben található összes esetet, eseményt kronologikus sorrendben mutatjuk be. A Kategória rubrika megmutatja, hogy az adott eseményről a jelentés melyik részében számoltunk be bővebben.

Sorszám	Dátum	Esemény	Kategória
1.	szeptember 7.	Vádat emeltek Zagya György Gyula ellen	Hivatalos és civil reakciók
2.	szeptember 8.	A Ripost Jobbikos antiszemita kijelentésekről számolt be	További antiszemita gyűlöletcselekmények
3.	szeptember 8.	Magyarországon megjelenő fasizmusról beszélt egy brit író egy londoni rendezvényen	Hírek és vélemények a magyarországi antiszemizmusról
4.	szeptember 8.	Bayer Zsolt könyvével is bővült a Nemzeti Könyvtár	Egyéb hírek
5.	szeptember 10., 27.	Rendőri intézkedésbe torkollt egy Hitler-borítós bejelentés	Egyéb hírek
6.	szeptember 11-19.	Antiszemita hozzászólás a Római-partért Egyesület facebook profilján	Antiszemita gyűlöletcselekmények – Gyűlöletbeszéd
7.	szeptember 14.	Antiszemita feliratról érkezett bejelentés a Tett és Védelem Alapítványhoz	További antiszemita gyűlöletcselekmények
8.	szeptember 18.	Szijjártó Péter New Yorkban amerikai zsidó szervezetekkel találkozott	Hírek és vélemények a magyarországi antiszemizmusról
9.	szeptember 19-21.	Gerő András történész felszólalt a Jobbik ellen	Egyéb hírek
10.	szeptember 21-22.	Bedőlés szélén a Sorsok Háza	Közösségi hírek
11.	szeptember 25., 27.	A Financial Times szerint antiszemizmust sugall az újabb Soros-ellenes kampány	Hírek és vélemények a magyarországi antiszemizmusról

---

KAPCSOLAT ÉS TÁMOGATÁS

A Tett és Védelem Alapítvány zsidó szervezetek civil kezdeményezése, amely a zsidó tradíciókat követve kész határozott lépéseket tenni az egyre inkább elharapódzó antiszemita jelenségek visszaszorításáért.

Amennyiben bárkit vélt vagy valós zsidósága miatt bántalmazás vagy antiszemita inzultus ért, ne hallgasson, jelezze felénk, hogy az arra kijelölt csatornákon továbbítsuk az intézkedésre rendelt szervekhez!

Bejelentéseket az alábbi lehetőségek bármelyikén fogad az Alapítvány:

FORRÓDRÓT (+36 1) 5 1 00 000

Tett és Védelem Alapítvány honlapján: www.tev.hu/forrodrot
és Facebook-oldalán: www.facebook.com/tev-tett-es-vedelem-alapitvany

A Tett és Védelem Alapítvány munkája csak akkor lehet sikeres, ha sokan osztoznak azon elkötelezettségünkben, hogy megteremtjük a sérelmet elszenvedettek számára a tisztességes eljáráshoz való jogot, ezért arra kérjük, egyéni felajánlásával segítse az Alapítvány munkáját!

Adományát az alábbi bankszámlaszámon juttathatja el az Alapítványhoz:

13597539-12302010-00057157

A Tett és Védelem Alapítvány elérhetőségei:

Cím: 1052 Budapest, Semmelweis utca 19.

Tel: +36 1 267 57 54, +36 30 207 5130

<http://www.tev.hu>, info@tev.hu

FELHASZNÁLT IRODALOM

2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről.

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200100.TV (utolsó letöltés: 2013.07.10.)

Anti Defamation League (ADL). 2012. 2011 Audit of Anti-Semitic Incidents.

CEJI, 2012. Tegyük láthatóvá a gyűlölet-bűncselekményeket! Nézzünk szembe a tényekkel! Útmutató a gyűlölet-bűncselekmények és előítélet motíválta incidensek monitorozásához. Facing Facts! projekt.

Chakrabarti, Neil és Garland, Jon. 2009. Hate Crime. Impact, Causes and Responses. London: SagePublications.

Community Security Trust (CST). 2013. Antisemitic Incidents Report 2012.

Levin, Jack és McDevitt, Jack. 1999. Hatecrimes. In Encyclopedia of Violence, Peace and Conflict. szerkesztette Lester Kurtz, 89–102. San Diego: Academic Press.

OSCE/ODIHR. 2009a. Hate Crime Laws. A Practical Guide. Varsó: OSCE/ODIHR.

OSCE/ODIHR. 2009b. Preventing and responding to hate crimes. A resource guide for NGOs in the OSCE region. Varsó: OSCE/ODIHR.

Perry, Barbara. 2001. In the Name of Hate. Understanding Hate Crimes. New York: Routledge.

Társaság a Szabadságjogokért (TASZ). 2012. Gyűlöletbűncselekmények áldozatainak. Tájékoztató Kiadvány. Budapest: TASZ.

IMPRESSZUM

Kiadó: Szalai Kálmán ügyvezető igazgató, Brüsszel Intézet Nonprofit Kft.
Szerző: Dr. Róna Dániel kutatási igazgató, politológus,
a Corvinus Egyetem oktatója
Szerkesztők: Nádasi Krisztián vezető kutató,
Brüsszel Intézet Kutatási és Incidenskövető Csoport
Dr. Bodó Kristóf ügyvéd, a Tett és Védelem Alapítvány
és a Brüsszel Intézet jogi képviselője
Pásztor Tibor igazgató, Brüsszel Intézet Monitoring Csoportjának vezetője
Tatai Zoltán kutató, Brüsszel Intézet Monitoring Csoportjának tagja
Tóth Gábor kommunikációs szakértő

Támogatás: Bodnár Dániel filozófus,
Tett és Védelem Alapítvány Kuratórium Elnöke
Andrew Srulewitch igazgató, ADL

A kiadó köszönetét fejezi ki Dr. Kovács András szociológusnak,
a CEU professzorának a biztatásért és segítő tanácsokért.

A kiadó köszöni az áldozatvállalást azon önkénteseknek, akik szakértő
irányítás mellett hónapok óta szünet nélküli munkával segítették a jelentés
létrejöttét.

A jelentés egészének és bármely részletének felhasználása kizárólag a kiadó
írásos beleegyező nyilatkozatának birtokában engedélyezett a forrás pontos
megjelölésével.

2017 Budapest

TETT ÉS VÉDELEM ALAPÍTVÁNY

1052 Budapest, Semmelweis utca 19.

+36 1 267 5754, +36 30 207 5130

<http://www.tev.hu>

info@tev.hu

